

ŽALKOVICKÝ ZPRAVODAJ

Ročník XII/2018 | číslo 1

www.zalkovice.cz

Z obsahu:

XVI. všesokolský slet 2018

28. říjen 1918 v naší obci

Sjezd rodu

Po stopách... (8.díl) – kostel a fara

Rio Ebro

Informace ze zasedání zastupitelstva

Luhačovice

Společenská rubrika

Domácí veterinární rádce – I. Díl

Rok 1968

Mladí hasiči

Informace ze zasedání zastupitelstva za první pololetí roku 2018

Zasedání konané dne 20. 3. 2018

Finanční záležitosti – rozpočtové opatření 2/2018

Starosta obce předal slovo hospodáři obce, která vysvětlila pohyby finančních prostředků v rámci položek a paragrafů. Celé rozpočtové opatření bylo zasláno zastupitelům elektronicky tak, aby si ho mohli dopředu nastudovat a pokud by něčemu nerozuměli, mohli se zeptat. Paní hospodářka upozornila na větší přesuny v rámci rozpočtu a to převod z rezerv na položku revitalizace zeleně, školní dvůr a osvětlení obce. Vše v rámci vyrovnaného rozpočtu obce. Před hlasováním se starosta zeptal všech přítomných, zda nemají dotaz k tomuto bodu. Dotazy vzneseny nebyly, a proto bylo přistoupeno k hlasování, ve kterém zastupitelstvo obce toto rozpočtové opatření schválilo.

Zpráva o uplatňování Územního plánu Žalkovice v období 2014-2017

Na začátku projednání tohoto bodu bylo rozhodnuto, že se materiál nebude číst celý, protože je poměrně obsáhlý. Zastupitelé materiály obdrželi k nastudování předem. Starosta přečetl obsah dokumentu a řekl, že je tam spousta připomínek dotčených orgánů. Pro nás je důležité co se nám během let 2014 – 2017 povedlo a budeme se postupně snažit plnit navržené. V řešeném období jsme realizovali velkou investiční akci, kterou byla kanalizace a ČOV. Územní plán skýtá dostatečný nevyužitý potenciál. Je nám vytýkán nedostatek zeleně, resp. ekologická nestabilita. V této souvislosti starosta zmínil, že v současné době zpracováváme projektovou dokumentaci na revitalizaci zeleně v intravilánu obce a v plánu prací máme i záměry na doplnění zeleně v extravilánu obce. Tedy v rámci možností se obec bude snažit s připomínkami vypořádat.

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo Zprávu o uplatňování Územního plánu Žalkovice v uplynulém období 2014 – 2017 a vzalo na vědomí vyhodnocení požadavků dotčených orgánů, krajského úřadu, podnětů sousedních obcí a připomínek uplatněných při projednávání Zprávy o uplatňování Územního plánu Žalkovice v uplynulém období 2014 – 2017.

Účetní uzávěrka PO ZŠ a MŠ Žalkovice za rok 2017

Starosta přečetl účetní uzávěrku a výsledek hospodaření příspěvkové organizace Základní a Mateřská škola Žalkovice za rok 2017. Konečný hospodářský výsledek je 3 925,04 Kč. Starosta připomněl, že jsme naši příspěvkové organizaci na minulém zastupitelstvu schvalovali dodatečný finanční příspěvek.

Dalším dokumentem byla inventarizační zpráva naší příspěvkové organizace. Dokumenty byly opět zaslány k prostudování zastupitelům předem. Debata k tomuto bodu jednání neproběhla. Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo účetní uzávěrku a výsledek hospodaření příspěvkové organizace Základní a Mateřská škola Žalkovice za rok 2017, jejímž zřizovatelem je obec, v celkové výši 3 925,04 Kč a převod této částky do rezervního fondu a také schválilo Inventarizační zprávu příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Žalkovice za rok 2017.

Dohody o provedení práce členů zastupitelstva

Dle nové legislativy je nutné dohody o provedení činnosti, které jsou uzavřeny s neuvolněnými členy zastupitelstva, schválit zastupitelstvem. Do této kategorie spadá DPP s panem Tomášem Vymětalem, který má uzavřenou dohodu na obsluhu ČOV a

čerpacích stanic. Tento způsob údržby je pro obec ekonomicky výhodnější, než kdybychom zadali tuto práci dodavatelsky.

V této souvislosti byl vznesen p. Kutou dotaz, zda nemusí být schváleny i staré DPP. Bude prověřeno do příští schůze rady obce. Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo dohodu o provedení práce – obsluha ČOV a čerpacích stanic pro neuvolněného člena zastupitelstva pana Tomáše Vymětala, Žalkovice 154, dle přílohy.

Plán práce a akcí na rok 2018

Starosta přečetl akce, které má obec v úmyslu realizovat tento rok. V oblasti školství je to školní zahrada, tato akce je podmíněna získáním dotace. V dopravě se bude dopracovávat pasport dopravního značení. Vzhled obce bychom chtěli zlepšit výsadbou zeleně a doplněním mobiliáře. V současné době jsou zpracovávány projektové dokumentace. V oblasti kultury a sportu – akce pro děti a seniory, vánoční koncert, vánoční strom, PD volnočasového centra, doplnění herních prvků pro starší děti, oprava víceúčelového hřiště, pokračování práce na publikaci obce. V oblasti ochrany přírody: Realizace sadu u ČOV. Projektová dokumentace a realizace ozelenění polní cesty p. č. 174/9. Projektová dokumentace na revitalizaci zeleně na p. č. 532. V oblasti územního rozvoje pokračovat v jednáních pro výkup pozemků pro stavební místa RD, řešit nevyhovující situaci obchodu a sokolovny a zajistit projektovou dokumentaci na veřejné osvětlení, podání žádosti o dotaci a případnou realizaci. Plán se může v případě nutnosti a schválení měnit. Také je možné, že se úplně vše nepodaří. Řešení výkupu pozemků pro výstavbu máme v plánu již několik let.

Zastupitelstvo obce Žalkovice Plán práce a akcí na rok 2018 schválilo.

Stanovení počtu členů zastupitelstva obce pro volební období 2018 - 2022

Každé čtyři roky zastupitelstvo rozhoduje, kolik členů zastupitelstva bude v následujícím období. I když by naše obec mohla mít méně členů zastupitelstva, již od roku 1990 se osvědčilo, že zastupitelstvo má širší základnu a je v obci zřízena rada. I pro příští volební období proto rada navrhla zastupitelstvu ponechat 15 členů zastupitelstva.

Zastupitelstvo obce Žalkovice stanovilo počet členů zastupitelstva obce pro volební období 2018 – 2022 na 15 členů.

Půjčky z účelového fondu obce Žalkovice

Obec obdržela 2 žádosti o půjčku z účelového fondu a to od pana Aleše Otáhalíka a pana Davida Vymětala. Protože na účtu je dostatek peněz nic nebrání tomu oběma žádostem vyhovět. Po diskuzi Zastupitelstvo obce Žalkovice tyto žádosti schválilo.

Různé

Starosta se v různém vyjádřil, že návratnost dotazníků, které byly rozdány do domácností za účelem získání podkladů pro tvorbu strategického dokumentu pro rozvoj obce, by mohla být vysoká. Ze zatím vrácených dotazníků vyplývá, že si občané opravdu přejí, aby obec řešila jak sokolovnu, tak obchod. Převod sokolovny na obec, ale v současné době až tak nezáleží na obci. Pochválil také spolupráci s Ing. Arch. Turnovou. V současné době velmi intenzivně připomínkuje podklady pro PD na veřejné osvětlení, které jak doufáme, dotvoří atmosféru naší obce.

Zasedání konané dne 20. 3. 2018

Finanční záležitosti – rozpočtové opatření 4/2018

Nejdříve starosta informoval přítomné o stavu finančních prostředků na účtech obce. Poté zdůvodnil převod finančních prostředků v rámci rozpočtového opatření na rekonstrukci školního dvora a nákup herního prvku / pyramida/ na dětské hřiště.

Zastupitelstvo obce Žalkovice vzalo na vědomí stav finančních prostředků na účtech k 25.6.2018, stav na úvěrovém účtu k 25.6.2018 a dále schválilo rozpočtové opatření č.4/2018.

Závěrečný účet obce za rok 2017 - Zpráva auditora o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2017, účetní uzávěrka za rok 2017, výsledek hospodaření obce za rok 2017

Všechny dokumenty týkající se tohoto bodu byly zaslány všem zastupitelům k prostudování před jednáním zastupitelstva. Proto dokumenty nebyly čteny celé. Zprávu o přezkoumání hospodaření obce provedl nezávislý auditor Ing. Milena Lakomá. Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo Účetní uzávěrku za období 1.1.2017 – 31.12.2017, závěrečný účet obce Žalkovice za rok 2017 včetně Zprávy nezávislého auditora o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2017 a výsledek hospodaření Obce Žalkovice za rok 2017.

Zpráva o výsledku výběrového řízení na dodavatele investiční akce - „Školní dvůr, dětský důl“.

Starosta informoval o výsledku výběrového řízení na dodavatele na rekonstrukci školního dvora. Byly obeslány 3 firmy. Do výběrového řízení přišly dvě nabídky. Nejnížší cenu nabídla firma Proving s.r.o.

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo výsledek výběrového řízení dodavatele na akci „Rekonstrukce školního dvora“ za nejnižší nabídku ve výši 1 602 000,00 Kč, kdy vítězem se stala firma Proving s. r.o. a také schválilo uzavření smlouvy s firmou Proving s.r.o. a pověřuje starostu obce podpisem smlouvy.

Program obnovy venkova

V tomto bodě jednání předal starosta slovo Ing. Lence Svozilové, která vytváří Program rozvoje obce Žalkovice. Ta přítomné nejdříve seznámila s výsledky dotazníkového šetření, které proběhlo v obci v letošním roce. Poté přečetla hlavní body Programu rozvoje obce a požádala přítomné občany, aby po skončení veřejného jednání přednesly své návrhy a připomínky k uvedenému programu.

Zastupitelstvo obce Žalkovice vzalo na vědomí informace o průběhu tvorby programu rozvoje obce v Žalkovicích.

Různé

Starosta vyzval zastupitele a přítomné občany, aby vnesly připomínky v diskuzi. Přihlásil se pan Bajgar Jaroslav a připomněl, že je nutné věnovat se výkupu pozemků pro výstavbu rodinných domů. Starosta odpověděl, že se o výkup pozemků pokoušíme intenzivně několik let, jednání s majiteli pozemků však nejsou vůbec jednoduchá.

Volební období 2014-2018

Text: **Radomír Pala, starosta**

Komunálními volbami 5. a 6. října 2018 skončí volební období současného zastupitelstva. V tomto období byla uskutečněna největší investiční akce „Kanalizace a čistírna odpadních vod,“ za více jak 44 mil. Kč. Další hlavní investiční akce jsou uvedeny v tabulce níže.

Rekonstrukce školního dvora bude dokončena do konce listopadu.

Sadové úpravy v centrální části obce (je zahájena soutěž na výběr dodavatele) započne ještě v letošním období.

Dále je připravena technická dokumentace pro nové veřejné osvětlení v centrální části obce. Zpracovává se pasport na stávající osvětlení, který je vyžadován k žádosti o dotaci. Celkové náklady dle rozpočtu činí cca 5 mil. Kč. Zde je možno získat dotaci až do výše 50%, avšak nejvýše 2 mil. Kč.

Tabulka hlavních investičních akcí za volební období 2014 – 2018.

rok	název akce	celkové náklady v Kč	získaná dotace v Kč
2014	Veřejné osvětlení „Nová ulice.“	125.874,-	
2014	Veřejné osvětlení cesta ke hřbitovu.	325.251,-	
2014	Kanalizace a čistírna odp. vod.	44.776.582,-	34.552.760,-
2014	Multifunkční komunální stroj Belos	2.200.552,-	1.915.278,-
2015	Automatická závlaha fotb. hřiště.	410.541,-	
2016	Zatrubnění výtoku kanalizace.	1.404.193,-	
2016	Opláštění a fasáda soc. zařízení TK.	165.430,-	
2016	Propustek a mostek u „Jezer.“	609.855,-	
2017	Vydláždění uličky a chod. p.č. 442.	442.711,-	
2017	Dětské hřiště na Rybníčku.	760.952,-	400.000,-
2018	Rekonstrukce školního dvora.	1.653.112,-	400.000,-
2018	Sadové úpravy v obci Žalkovice.	2.418.647,-	1.450.000,-
	Celkem:	55.293.700,-	38.718.038,-

Na závěr si dovoluji za celé volební období poděkovat všem členům zastupitelstva obce za příkladnou týmovou spolupráci. Rozhodování v rámci zastupitelstva bylo vždy korektní a vždy jsme se dokázali shodnou na většinové řešení. Velmi si vážím toho, že za celou dobu nedošlo k žádnému politikaření, hádkám, osočování apod., tak jak se to děje v některých jiných obcích nebo městech v blízkém okolí. Poděkování patří i všem zájmovým spolkům v naší obci, za veškerou činnost, kterou obohacují život v naší obci.

Děkuji všem brigádníkům, bez kterých si nedovedu představit každodenní správu obce. V neposlední řadě děkuji i všem spoluobčanům za trpělivost, hlavně při výstavbě kanalizace, kterou jsme společně zvládli ku prospěchu celé obce.

28. říjen 1918 v naší obci

(výpis z obecní kroniky)

Text: J. Neradilová

První zpráva o prohlášení Československého státu došla do obce časně ráno. Přednosta poštovního úřadu v Říkovicích zachytil v noci na 28. října před 6 hod. ranní zprávu o chystaném prohlášení a přišel toto ihned sdělit starostovi obce Netopilovi Jos. č. 45. Ten minil pod prvním dojmem dát vyzvánět v kostele, ale pro nejistotu rozesla se zpráva ta ústně rychle po celé obci. Všichni muži i ženy, staří i mladí vybíhali z příbytků, sdělovali radostnou událost sousedům a na setkání nastávalo všeobecné radování, objímání, slzy radosti i bolu a trpkých vzpomínek na útrapy válečné bídy, zvláště těch, kteří oplakávali své milé jako nevinné oběti hrozné doby válečné, jejíž konec se po tolikých bédách a touženích slavně dočkali. Byla to radost, že my Češi po desetiletí a nejvíce za války odstrkování a přehlížení, jsme si odnesli palmu vítězství, a ta dávala na smutné a minulé zapominati a po celý den trvala ve vesnici nezapomenutelná, slavnostní nálada. Na návsi stály a živě hovořily hloučky občanů a v hostinci trvala velká beseda. Oslava 28. října konána v obci 10. listopadu za účasti místních úřadů, korporací a všeho občanstva. Ze slavnosti bylo odevzdáno 300 K ve prospěch sirotků po padlých legionářích.

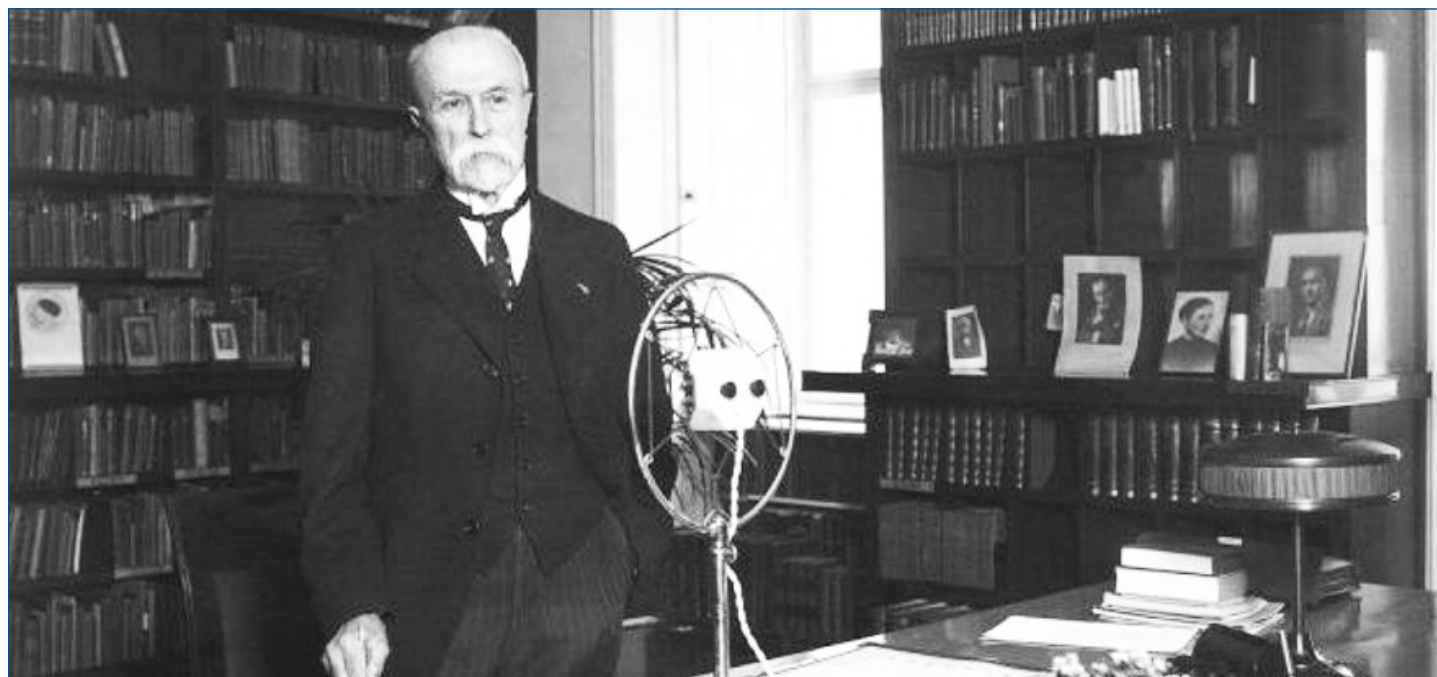
2. května uspořádalo obecní zastupitelstvo se školou a všemi místními spolky stromkovou slavnost sázení „Masarykovy lípy“ na návsi před číslem 52. Přednášku o tvůrci naší samostatnosti, o prezidentovi T. G. Masarykovi přednesl p. Stojan, ředitel učitelského ústavu v Opavě a poté starosta obce Klabal St. přijal strom do majetku a ochranu obce všech občanů a školních dětí. Žáci a žákyně přednesli básně a místní pěvecký kroužek zazpíval několik písní. Slavnost byla ukončena zpěvem hymny.

I. Volba funkcionářů v obci 1919:

starosta	- Klabal Stanislav
náměstek	- Nesvatba Ignác
I. radní	- Kučírek Augustin
II. radní	- Tetera Augustin
III. radní	- Brada Josef 40
obecní tajemník	- Sumec Tomáš
pokladník	- Fiala Arnošt

Práce v obci rozděleny na odbory:

- hospodářsko-stavební a elektrizační
- odbor bezpečnosti a zdravotní policie
- odbor pro obecní cesty a sady
- odbor aprovidační a vyživovacích příspěvků
- odbor chudobinský
- odbor hřbitovní

Zrcadlo času – ulice u hřiště dříve (1996) a dnes (2017)

Krásy Luhačovic

Text: **J. Neradilová**

Letošní zájezd důchodců směřoval do nejhezčích lázní na Moravě – Luhačovic. Počasí krásné, nálada výborná, příliv tekutin zajištěn. Autobusem p. Pitnera jsme se dopravili do středu Luhačovic, kde na nás čekala průvodkyně. Během celé prohlídky nás seznámila s historií Luhačovic a jejich vřidel. Samozřejmě nesmělo chybět ochutnávání, což se některým nezamlouvalo. No, tak pivo to není!

Po chutném obědě v restauraci Vltava jsme využili volnou chvíli k individuálnímu poznávání lázní. Na závěr pro všechny byla zajištěna prohlídka minirozhleden, o které jsme doposud nevěděli. Fotografie rozhleden a instalovaná sbírka jejich miniatur byla doplněna zajímavým komentářem.

A potom nákup oplatků a cesta domů. Tak za rok zase!

Sjezd rodu

Text: **J. Neradilová**

Veselá hudba vítala v sobotu 16. 5. před místním kostelem sv. Mikuláše účastníky IV. sjezdu rodu Netopilů. Potomci Felixe a Celestýny Netopilových se sešli na slavnostní mši, kterou sloužil p. Řehoř, na varhany a zpěvem doprovázeli Darebníčkovi ze Staré Vsi, odkud větve pochází. Na housle zahrál Tomáš Netopil, současný dirigent v Essenu.

Po skončení mše se všichni odebrali do příjemného prostředí místní sokolovny, kde je vítala dechová hudba. Po slavnostním přípitku a obědě, přivítal všech 87 přítomných příbuzných, hlavní organizátor Josef Netopil, kterému patří velký dík. V krátkém projevu se zmínil o jednotlivých předcích rodu a jejich potomcích. Samozřejmě se vzpomínalo i na ty, kteří se sjezdu nedožili. Následovalo představení všech přítomných, což bylo velmi zajímavé.

A potom už volná zábava. Prohlídka vystavených fotografií a rodokmenu, vzájemné rozhovory, poznávání se a vzpomínání na mládí.

V dobré náladě se všichni ve večerních hodinách rozcházel s přáním, aby zejména nastupující generace nezapomínala, odkud vzešla a v těchto setkáních i nadále pokračovala.

Foto střípky ze života naší obce

Stolní tenis - mládež

Stolní tenis - dospělí

Hasičský ples

Volejbal

Šibřinky

Vodění medvěda

Pochovávání basy

Uklid'me Česko

Stavění máje

Sv. Florian

Brigáda zastupitelstva a myslivců

Rybníček

Foto: R. Pala, R. Krejčí a archiv redakce

Po stopách... (8.díl) – Kostel a fara v Žalkovicích

Text: **T. Hýbner**

Foto: **archív OÚ Žalkovice**

Kosmonaut, hasič, prezident, doktorka... Snad každý z nás byl již v útlém dětství konfrontován, ať už ze strany svých rodičů, třídních učitelů či jen tak pod tlakem přívalu dětských myšlenek, s existenční otázkou, co budu v životě dělat nebo jakému povolání se chci v budoucnosti věnovat. Je zřejmé, že ve velkém procentu případů se skutečná cesta, po které se člověk opouštějí školská zařízení vydává, více či méně liší od té původně vysněné, to ovšem nic nemění na faktu, že o svém příštím životním směřování začínáme přemýšlet velmi brzy potom, co zvidavá dětská mysl začne pokládat první otázky.

Mé dětské já prošlo poměrně dlouhým a intenzivním obdobím, kdy mělo o svém budoucím vzdělání a následně i zdroji obživy jasno. Byl jsem přesvědčen, že budu archeologem. Bylo to právě toto povolání, které mne uhranulo svou dokonalou kombinací znalosti dávné i nedávné historie a dobrodružných výprav za objevy artefaktů a míst, která tuto historii vytvářela, ovlivňovala a formovala. Právě díky archeologům, jejich neutuchající vášni, obrovské péli a nekonečnému počtu hodin strávených v archivech či u vykopávek jsou nám tyto artefakty, místa, budovy či infrastruktura přibližovány a neupadnou tak ve věčné zapomnění.

Každý objevený střípek, byť sebemenší, dokáže o svých dávných majitelích či lidech, kteří se kolem něj pohybovali, vypovědět mnohé. Lze však bez nadsázky říci, že pravým zlatým dolem je pro archeologickou vědu objev domu, budovy či obecně stavby, ať už jde o pouhý změněný reliéf krajiny, zbytky základů a stěn nebo o celé stavby, přírodou dokonale zakonzervované a čekající na své odkrytí. Každá stavba, nehledě na momentální stav, má svůj příběh, který nám mohou archeologové, ale nejen ti, převyprávět. Tento příběh se však neobjevuje jen tak sám od sebe, nýbrž je do každé stavby vkládán, a to lidským působením, lidskou činností a osudy, které lidé s těmito stavbami neodmyslitelně propojili. V tomto bodě se do mysli čtenářů zcela jistě pomalu vkrádá otázka, zda i v naší malé vesnici nějakou podobnou stavbu s příběhem neobjevíme. A odpověď je nasnadě. Ano, objevíme jich tu celou řadu a každá z nich má svůj příběh jedinečný a neopakovatelný. Je zde však jedna konkrétní stavba, která svým rozsahem a významem převyšuje všechny ostatní. A tím se dostáváme ke středobodu dalšího dílu pravidelně nepravidelné rubriky Po stopách..., která volně navazuje na předcházející díl věnovaný kněžím působícím v naší obci a která popisuje historii budov spjatých s kněžským povoláním, totiž kostela a fary. Vydejme se tedy opět proti proudu času a pokusme se převyprávět příběh těchto nejen historicky důležitých staveb.

Kostel sv. Mikuláše

Pokud bychom se chtěli dopátrat úplně první zmínky o budově žalkovického kostela, musíme se vrátit o více než 700 let zpět do dob, kdy byla malá moravská vesnička Žalkovice zakoupena mnišským řádem cisterciáků sídlících na nedalekém Velehradě. Z pozdějších historických pramenů popisujících toto období se dovídáme, že to byl právě cisterciácký řád, který již ve 14. století založil v Žalkovicích samostatnou faru. Nábožensky neklidné období 15. století, sílící kališnické hnutí a několikerá změna majitele Žalkovic však měla za následek, že již na začátku 16. století dali tehdejší vlastníci obce, praktikující husité, páni Veverští z Ludanic, faru zrušit. 17. a 18. století se pak nese ve znamení nesamostatnosti žalkovické farnosti a kostela

a jejímu podřízení správcům farnosti v Břestě. A bylo to zejména 17. století, které (nejen) pro žalkovický kostel znamenalo řadu problémů vyvěrajících z napjaté politicko-vojenské situace v zemi a obecně v Evropě. Za zmínku jistě stojí zápis v kronice břestské farnosti, kde se dočteme:

„Tehdy byl po čase rebelie v letech 1609 – 1620 celý tento kraj strašlivě vyplněn nekatolickými Valachy z okolí Vsetína a Vizovic a obec zcela zpusťována, 2 boční oltáře byly zničeny, hřbitov znesvěcen, kostel až na jeden kalich a jedno ciborium zcela vykraden a zničená fara musela být nově postavena.“

V prvních letech nového století si tedy žalkovičtí občané mohli ještě oddechnout, protože zloba útočníků se zaměřila na sousední Břest, nicméně jen o několik let později, v roce 1643, již tolik štěstí neměli. V tomto roce byla celá Evropa již velmi dlouhou dobu zmítána konfliktem do té doby nepoznaných rozměrů – třicetiletou válkou. A ušetřena nezůstala ani Morava a v jejím srdci ležící obec Žalkovice. Opět z historických pramenů víme, že právě v roce 1643 se švédská vojska sešikovala u Horní Moštěnice a odtud podnikla ničivou výpravu do Vlkoše, Břestu a Žalkovic. Dobře vycvičení vojáci praktikovali v té době běžně užívanou metodu spálené země, všechny vesnice vyrabovali a nechávali za sebou pouze smrt a zkázu. Při této faktické likvidaci Žalkovic padl jejich řádění za obět také starobylý kostelík. Ani to však místní obyvatelé neodradilo a po odtáhnutí švédských vojsk svou obec a všechny zničené domy v ní znovu vybudovali. Samozřejmě nezapomněli ani na obnovu kostela a již v roce 1647 byla jeho nově postavená budova slavnostně vysvěcena arcibiskupským administrátorem.

Navzdory všem peripetiím a turbulencím, které musela žalkovická farnost od svého vzniku překonat, je to až rok 1874, který by se dal považovat za opravdový milník nedožitého významu. Čtenářům jistě neušlo, že tento letopočet byl zmiňován již v předcházejícím díle naší rubriky a že je spojen se zřízením samostatné duchovní správy žalkovické farnosti, tedy s tzv. „vyfařením“ z Břestu. Ve Žřizovací a nadační listině fary v Žalkovicích je tato myšlenka precizně vyjádřena slovy:

„Zastupitelstvo obce Žalkovice ku c.k. okresnímu hejtmanství Kroměřížskému příslušící, do Břestu přifařené dosvědčujem tímto ve jménu veškerého obyvatelstva katolického, že my a naši předchůdci od dáвна jsou již tak toužebného přání neměli, jak to, aby v krásném a prostranném chrámu Páně v naší obci Žalkovické již od delší doby pozůstávajícím ku cti a chvále Boží, ku radostnějšímu a snadnějšímu plnění našich svatých povinností církevních a ku naší a pobožné útěše našich potomků pak ku spase duševní, vlastní a samostatný duchovní pod názvem – farář – ustanoven byl.“

Pouze o několik řádků dále se můžeme dočíst, že tomuto přání dal požehnání i samotný arcibiskup, nic tedy nebránilo tomu, aby se Žalkovice po duchovní stránce staly plnohodnotnou obcí s vlastním farářem, budovou fary a kostelem:

„Kostel Sv. Mikuláše biskupa v obci Žalkovické se nacházející, kterýž posud co filiální kostel Břestskému farnímu chrámu Páně podřízen byl, prohlašuje se za farní kostel novozařízeného Žalkovického okrsku farního.“

Nyní byly tedy otěže správcovství a rozhodování o duchovních záležitostech již plně v rukou žalkovických občanů v čele s jejich vlastním farářem a ti také této nabídnuté příležitosti využili ku prospěchu celé nově vzniklé farnosti, a to včetně jejích budov. Na tomto místě je totiž nutné si uvědomit, že od doby, kdy byl kostel po jeho zničení švédskými vojsky v průběhu třicetileté války znovu vybudován, uplynulo v okamžiku vyfaření z Břestu již 227 let a interiér ani exteriér se tedy neobešel bez rekonstrukce. Bylo by však chybou se domnívat, že naši předkové, kteří ještě byli pod „nadvládou“ břestské farnosti, neplnili své povinnosti řádného hospodáře. Abychom jim tedy nezůstali nic dlužní, musíme zde zmínit, že k dílčím opravám kostela došlo již v roce

1824 a 1842. Je ale pochopitelné, že detailnějších popisů těchto prací na kostelní a farní budově se můžeme v rámci různých textů dopátrat právě až po roce 1874, kdy došlo k žalkovickému osamostatnění.

Na zvelebování farních nemovitostí se začalo pracovat ihned po uvedení prvního žalkovického faráře p. Josefa Pavlíka do jeho nového působistě. Poměrně výrazným krokem, pod kterým je podepsán právě on, bylo vybudování zcela nového hřbitova za obcí v místě, kde stojí dodnes. Jak již bylo popsáno dříve, byl to právě p. Pavlík, kterého na novém hřbitově v roce 1886 pochovali jako prvního. Ještě téhož roku 1886, tentokrát už ale za působení nového kněze, byla v kostele položena nová kamenná dlažba a kostel byl kompletně vymalován. Krom toho jsou postaveny dva boční oltáře, okna jsou opatřena novými rámy a vepředu u presbytáře jsou pořízeny nové sluneční hodiny. Nedlouho potom, v roce 1890 se významné opravy dočkaly také kostelní varhany.

Co do duchovního významu se k jednomu z nejdůležitějších období řadí začátek 20. století, konkrétně rok 1902, kdy se v Žalkovicích konala tzv. generální visitace, tedy návštěva samotného arcibiskupa a jeho příslušujících spojená s udělováním svátosti biřmování. Tato událost se samozřejmě neobešla bez důkladných příprav, proto již od roku 1901 probíhá oprava svatostánku na hlavním oltáři včetně pozadí oltáře, křtitelnice i vnější malby. Rekonstrukcí prochází také zídka okolo původního hřbitova stále ještě umístěného na pozemcích přímo kolem kostela.

Zajímavým a jistě neméně důležitým faktem z historie farního kostela na začátku dvacátého století je existence tzv. Jednoty sv. Mikuláše na zbudování nového farního kostela. Ta byla založena na samém sklonku 19. století a jak je již z názvu patrné, měla sloužit pouze k jedinému účelu – stržení původní budovy kostela, jejíž opravy se vzhledem ke stáří a celkovému technickému stavu, který se i přes veškerou snahu místních obyvatel postupně zhoršoval, neúměrně prodražovaly a zintenzivňovaly, a vystavení zcela nové. Ve farní kronice se o této instituci můžeme dočíst:

„Již v r. 1913 usnesla se valná hromada jednoty sv. Mikuláše, aby r. 1914 postavil se nový kostel, poněvadž kostel byl již velmi sešlý, při tom malý a památkový úřad neshledával na něm nic památného. Dle rozpočtu stavit. firmy z Olomouce Vodička a Juránek měl nový velmi krásný kostel stát (bez vnitřního zařízení) 97.662,47 K. Jednota sv. Mikuláše měla koncem r. 1913 jmění 92.416,47 K. Přes to jednak pro neochotu vlivných občanů a jednak pro nastalou válku ku stavbě nedošlo.“

Do stavby nové kostelní budovy tedy negativně zasáhli nejen občané, kteří ve veřejném životě něco znamenali, ale také začátek Velké války, kterou dnes známe pod označením první světová. Po dlouhé a kruté 4 roky byly myšlenky na novostavbu odsunuty na vedlejší kolej. K jejich oprášení dochází v roce 1922, kdy se diskuze na toto téma rozbíhá znovu na plné obrátky. Nesmíme ale zapomínat, že při obnovení diskuzí se Jednota sv. Mikuláše nacházela ve zcela jiných podmínkách. Rozpadla se rakouská monarchie, byla vyhlášena Československá republika, ale především peníze měly výrazně odlišnou hodnotu než před válkou. Jejich hodnota klesla na desetinu té původní, takže předválečné jmění Jednoty rázem nestačilo nejen na nový kostel, ale ani na důkladnou opravu chátrající stavby. Tento fakt, podpořen oficiálním přípisem československého památkového úřadu z března 1924, kde je nařízeno starý kostel zachovat, naděje na vybudování nového svatostánku definitivně pohřbil. Na návrh tehdejšího žalkovického starosty byl tedy z místních občanů sestaven stavební výbor, který měl přijatou myšlenku „pouhé“ generální opravy uvést v život a dozorovat.

Se stavebními pracemi, které však z důvodu špatného

technického stavu budovy v jisté fázi začaly připomínat spíše původně zavržený plán demolice a nové výstavby, se započalo v květnu roku 1927. Navzdory rozsahu a náročnosti celé této akce se však podařilo dílo dokončit během jediné sezóny a již v září téhož roku byl opravený kostel připraven ve svých útrokách opět přivítat kněze a věřící. Při pročítání historických záznamů věnovaných právě rekonstrukci kostela se člověk nemůže zbavit dojmu, že z původní stavby zůstalo stát opravdu pouze obvodové zdivo a že vše ostatní bylo strženo a nahrazeno novým. Rekonstrukcí prošla střecha, věž se zvonící, omítky, chór i sakristie, z Hradce Králové byly pořízeny nové dva zvony, kutnohorská firma Jan Tuček dodala zcela nové varhany a opravena byla též zídka kolem kostela. To s sebou samozřejmě přineslo nemalou finanční zátěž, na jejímž krytí se podílela jak farnost, tak obec a jednotliví občané. Ti všichni nakonec „ze svých kapes“ museli vytáhnout na tehdejší dobu obrovskou částku 434 760 korun. Oproti původnímu rozpočtu se tak náklady na stavbu vyšplhaly na více než dvojnásobnou hodnotu. Oficiálně byla stavba předána k užívání na základě proběhnuvšího kolaudačního jednání, které se v kostele konalo 20. října 1927 a na jehož konci byla stavba úředně schválena. Perličkou, která ukazuje, že některé nešvary existují mnohem déle, než mnozí z nás doufali, budiž některé úryvky z farní kroniky. Například o kolaudaci nových varhan se dočteme:

„Při kollaudaci (30./11. 1927) p. Dr. Jan Martinů nebyl jimi nikterak nadšen, Fletnu a Kryt prohlásil za pochybné, ale do kollaudace to nenapsal.“

Rekonstrukce sakristie je pak v kronice zaznamenána následovně:

„Sakristie postavena nová o 1 m delší i širší v téže podobě jako stará, aby památkový úřad nepoznal, že stará sakristie se zbořila (ale dozvěděl se to).“

V letech následujících po provedené generální opravě pochopitelně k žádným zásadním stavebním pracím nedocházelo, jednalo se spíše o drobnější úpravy např. na zídce kolem kostela nebo na samotném inventáři, který byl v kostele uchováván. K větším opravám se farnost odhodlala až v roce 1964, kdy byly v kostele instalovány nové elektrické rozvody a reflektory osvětlující oltář. Elektrifikováno bylo také ovládání zvonů. Větších změn doznaly také vnitřní dispozice kostela, když byly odstraněny boční oltáře, kazatelna a částečně také hlavní oltář.

Další dekádou, se kterou je spojen větší rozsah rekonstrukčních prací, byla 80. léta. Na samém sklonku tohoto desetiletí, v roce 1989 za tehdejšího správce žalkovické farnosti, p. Petra Chalupy byla celá budova kostela stažena ocelovými lany, opravena venkovní omítky a vyměněny okapy. Rok 1989 a probíhající stavební úpravy s sebou však přinesly i jednu velmi nepřijemnou událost. Ve večerních hodinách 12. dubnového dne se díky velmi silnému větru dotkly dráty elektrického vedení čerstvě postaveného trubkového lešení, které tak zapůsobilo jako vodič až k plechové krytině nad vchodem na kůr, odkud se pak plameny podpořené silným větrem začaly šířit budovou. Štěstím v neštěstí byly právě ony večerní hodiny, kdy požár vypukl, neboť díky tomu byl záhy zpozorován a našimi dobrovolnými hasiči velmi rychle zlikvidován. Opravovat se tedy musela „pouze“ střecha nad schodištěm, elektroinstalace, varhany a výmalba.

Devadesátá léta a nové tisíciletí se pak opět nesou v duchu co do rozsahu menších rekonstrukčních a udržovacích prací, ke kterým patřila např. instalace rozhlasového zařízení v roce 1995, oprava zídky kolem kostela započatá o rok později či napojení kostelní budovy na novou kanalizační síť a čističku odpadních vod v roce 2015. Co je však nutné na tomto místě zmínit a co je neodmyslitelně spjata s duchovním životem v Žalkovicích na přelomu tisíciletí, je zakoupení 2 zcela nových zvonů, které

po slavnostním vysvěcení v roce 1999 zaplnily prázdná místa uvolněná v době druhé světové války, kdy byly původní 2 zvony odevzdány k vojenským účelům. V novém tisíciletí tak můžeme z kostelní věže opět slyšet zvuk 3 zvonů, které zvaly žalkovické věřící k bohoslužbám již před staletími.

Fara

I když je majestátní budova kostela základním stavebním kamenem a nejdůležitějším objektem každé farnosti, tu žalkovickou nevyjímaje, zastavme se přece jen prostřednictvím několika vět i u „druhé“ nejdůležitější církevní stavby, bez které si život v malé moravské obci dokáže jen málokdo představit. Tou budovou je samozřejmě již několikrát zmíněná fara, tedy dům sloužící k ubytování stálého duchovního správce obce – kněze. Vzhledem k tomu, že opravdu samostatná farnost Žalkovice vznikla až v roce 1874, nebylo do této doby nutné takový dům stavět, neboť na území obce ostatním duchovním záležitostem dojížděl z obcí okolních. To je také důvodem, proč v historických záznamech nenalezneme o farní budově množství informací srovnatelné s budovou kostela. Nicméně i téměř 150 let existence samostatné farnosti zanechalo v pamětních knihách řadu stop popisujících osudy fary.

Žalkovická fara byla vybudována právě v onom významném roce 1874 a o její původní podobě se můžeme dočíst následující fakta:

„Na prostranství, kdež nyní nalézá se fara s příslušnými budovami, zahradou a dvorem, byl dříve obecní trávník omezený při cestě stranou jižní domkem s kovárnou a stájem pro obecního býka, při cestě pak ze strany severní taktéž domkem a kašníkem. Na sjednoceném prostranství vystavěna farní budova o jednom poschodí, se staveními hospodářskými: prádelnou, chlévem, kůlnou, a ještě jedním chlévem. Pak stodola čelící podélnou zdí k návsi směrem východním. Náklad stavby uhrazen z příspěvků občanů žakovských. Dokonaná stavba byla dne 7. dubna 1874 politickou komisí přijata, a věnovací listinou ze dne 1. června 1880 s plochou na které vybudována účelu svému odevzdána.“

Obec a její stálý farář tedy měli k dispozici farní budovu s veškerým příslušenstvím. Ovšem i o tuto budovu bylo zapotřebí pečovat a v případě potřeby přiložit ruku k opravnému či úpravnému dílu. K prvním větším zásahům došlo v roce 1902 při příležitosti již zmiňované generální visitace a biřmování. V tomto roce byla fara nově zalíčena a původní hliněná náspa u jejích hospodářských budov nahrazena náspou cementovou. K dalším důkladnějším opravám zahrnujícím vyplnění trhlin ve zdech a obnovu venkovní omítky došlo pak během roku 1913, který byl následován odmlkou způsobenou první světovou válkou. Nutnou opravu většího rozsahu přinesl až rok 1921,

a to zejména kvůli dlouhotrvajícímu suchu, kdy se jeho následkem začaly téměř ve všech místnostech objevovat trhliny ve zdech. Dvacátá léta dvacátého století pak ještě přinesla instalaci mříží v oknech, nový plot u farní zahrádky a nové koryto a dlažbu v jedné z hospodářských budov k faře náležejících. Léta však ubíhala dále a farní budovu opět začal nahlodávat zub času. Třicátá léta prošla kolem objektu téměř bez povšimnutí a na špatném stavu chátrající budovy nic nezměnila ani léta čtyřicátá. Dalo by se bez nadsázky říci, že toto období bylo začátkem konce existence původní fary, a to zejména z důvodu dalšího celosvětového válečného konfliktu a následné změny režimu, který, jak je všeobecně známo, nepovažoval duchovní organizace jakéhokoli druhu za hodné pozornosti a od těchto institucí se zcela distancoval. To mělo neblahý dopad i na Žalkovice, neboť kromě faktického vyvlastnění pozemků, které dříve farnosti náležely, nový režim zkonfiskoval i hospodářské budovy a veškerý stavební materiál, který měli občané připraven na stavbu nové fary.

Světlo do těchto pro faru temných dob přinesl až rok 1968, kdy bylo rozhodnuto, že stará farní budova, v té době již ve velmi vážném technickém stavu, bude stržena a na jejím místě bude postavena nová. Ta v sobě nese veškeré aspekty hesla „občané sobě“, neboť to byli v drtivé většině právě samotní občané, kterým se společnými silami podařilo starou budovu rozebrat a postupně vystavět novou, jejíž podoba je zachována dodnes. Stavební práce sice trvaly dlouhou dobu a v jejich průběhu se některé z nich změnily již na rekonstrukční, nicméně dobré dílo občanů se nakonec podařilo a symbolicky na svátek sv. Mikuláše roku 1991 je nová farní budova vysvěcena morkovickým děkanem P. Jiřím Rekem. Její místnosti jsou pak opět po více než 40 letech obývány stálým duchovním správcem, pro kterého se tak Žalkovice staly novým domovem.

Od dob, co je civilizace civilizací a co se člověk začal nazývat člověkem, je jeho život spjatý s věcmi, kterými se obklopol, a místy, která obklopila jeho. Tato místa spolu se všemi věcmi a ostatními důležitými lidmi tvoří pro člověka něco, co považuje za svůj domov. Ten můžeme chápat jak v duchovní a pociťové rovině, která přímo navazuje na psychiku člověka, jeho sebeurčení a vědomí sounáležitosti s nejbližším okolím, tak v rovině fyzické a hmatatelné. A právě tato fyzická rovina, tedy předměty, místa a stavby, k nimž si člověk postupem času vypěstuje vztah a které se tak také stávají neodmyslitelnou součástí jeho života, je základem a živnou půdou pro vznik příběhů, jenž dodávají i zdánlivě chladným a neživým objektům tajemnost, přitažlivost a jistou míru personifikace.

V článku byly s laskavým svolením pana Josefa Hanáka a pana starosty použity citace a informace z osobních zápisků a farní kroniky, za jejichž zapůjčení jim tímto děkuji.

Ve Španělsku na řece Rio Ebro

Text: **Ondřej Holubec**

(Pozn. Převzato z MF Dnes se souhlasem autora článku)

Kolem jsou jen kilometry krásné čisté vody a barevná skaliska. Ve člunu sedí skupinka mužů lačnicích po úlovku. Jestli se dočkají, záleží na hromadě okolností - větru, počasí, technice vábení i rybářské disciplíně. Filip Horák je v takových situacích jako doma. Rodák ze Žalkovic se plaví po přehradě řeky Rio Ebro už čtvrtým rokem.

„Můj úkol je jednoduchý. Zajistit, aby lidé, kteří sem dorazí zachytat si, odjížděli spokojení. To znamená, že si vytáhnou krásné velké ryby,“ říká s úsměvem rodák ze Žalkovic, který se během let vypracoval na vyhledávaného rybářského průvodce. Pod hlavičkou českého kempu Sumci.com na břehu horní přehrady Mequinenza umožňuje lidem vychutnat si nečekané zážitky.

S rybařením se přitom seznamoval už v šesti letech, kdy se svým tátou chytal na řece Moštěnce nedaleko Přerova, Tovačovských jezerech a Vranovské přehradě. „Od začátku mě to bavilo. Ale když jsem se jednou v Tovačově potkal s populárním českým rybářem Jakubem Vágnerem, který tam ukazoval, jak se chytají sumci, hned jsem věděl, co bude moje milovaná ryba,“ vypráví s nadšením.

Právě sumci jsou největším tahákem a důvodem, proč se na španělskou Rio Ebro sjíždějí lidé z celého světa. „Pro rybáře je to Mekka. Desítky kilometrů plných různých zátok a míst doslova naditých rybami. Lovíme nejčastěji sumce, candáty či okouny. Jsou to kousky, které v našich podmínkách nevidíte,“ líčí Horák.

Přestože to může znít jako pohádka, role průvodce není romantická idyla. Leží na nich zodpovědnost za bezpečí klientů a povinnost je uspokojit. Za rybami do kempu vyráží generální ředitelé velkých firem a další pracovníci na vysokých pozicích, kteří mají obrovské nároky.

„Jsou to lidé různého naturelu. Vždy se snažím rozpoznat, jak skupinka funguje a co na koho platí. Někdy vím, že tam mám člověka, který musí rychle chytit velkou rybu, jinak bude mít špatnou náladu a kazit to ostatním,“ přibližuje Horák. Ač je mu teprve sedmadvacet, opírá se o bohaté zkušenosti s lovem za použití nejrůznějších technik. Často musí věřit znalostem ohledně počasí a celkové atmosféry na přehradě, spoléhá i na intuici.

Největší jistota úlovku je na podzim v březnu a dubnu nebo pak na podzim v září a říjnu. „Ale nemusí to platit vždy. Když jsem začínal provádět, byly tu ryby extrémně opatrné. Nebyly agresivní, žádné lákadla je nezajímala. Po chvíli se otočilo počasí a já s klientem vytáhl tři ryby, největší měla 220 centimetrů,“ popisuje.

Zdolat takto velké sumce je podle něj pro mnohé zážitkem na celý život. Od doby, kdy ryba zabere, přes fyzicky náročné zápolení až po fotku. Ta je sice třešničkou na dortu, ale také se musí umět. „Musíte vědět, jak rybu chytnout, aby jí člověk neublížil, i třeba to, jak se naštelovat, aby úlovek vypadal větší, než ve skutečnosti je,“ směje se. Všechny velké úlovky vrací zpátky do vody, i když se to ne vždy klientům líbí. „Nechceme tu zabíjet ryby nad dva metry. Když se lidé hned zajímají o to, jak máme velké mrazničky, raději posíláme pryč.“

Při bouřkách a divokých bojích s velkými sumci zažil ve Španělsku i krušné chvíle, v hlavě mu ale utkvěly silnější zážitky. „Loni jsem se skupinkou klientů, což byli sportovní rybáři ze Slovenska, dostali do oblasti, kde nikdo nejezdil. Byl to vláček ráj, viděli jsme skupinky sumců, jak nám podjíždějí pod nohama. Chytili jsme i rybu přes 240 centimetrů, bylo to skvělé zpestření,“ vypráví nadšeně Filip Horák. V době studií ve

Španělsku trávil i tři měsíce v roce. Teď průvodcuje v rámci dovolené při běžném zaměstnání. „Možná bych se tím mohl živit, ale trávit na vodě v určité izolaci celý život, by se mi nechtělo,“ uzavírá.

Společenská rubrika

Jubilanti 1. pololetí roku 2018, kteří oslavili významné životní výročí:

50 let – Pátík Martin, Otáhalík Rostislav, Kavanová Michaela, Teterová Zdislava.

60 let – Vodička Vlastimil, Hanáková Ludmila, Horáková Eliška, Otáhalová Pavla, Horák Bohumil.

65 let – Jakubík Tibor, Pospíšilíková Ludmila, Krejčířík Zdeněk, Luzar Jaroslav, Otáhal František, Koryčanová Ludmila, Vymětal Antonín.

70 let – Pala Miroslav (č.64), Pěchová Marie, Sumec Miloslav, Pluhaříková Anna.

75 let – Kuba Antonín

93 let – Ženčáková Buhumila – nejstarší žena

93 let – Hanák Josef – nejstarší muž

Jubilantům blahopřejeme a přejeme pevné zdraví.

Narozené děti

Adam Petřík

Kateřina Valigurová

Magdaléna Terešková

Michal Otáhalík

Svatby

Lucie a Martin Vymětalovi

Michaela a Jiří Vymětalovi

Kateřina a Tomáš Juříčkovi

Anna a David Vymětalovi

Hana a Vít Kubišovi

Monika a Hynek Sumcovi

Úmrtí

Alena Jakubíková (64 let), Zdeňka Rychnovská (84 let), Anežka Teterová (95 let), Jindřich Adamec (82 let), Alena Dohnalová (72 let), František Pátík (74 let), Marie Daňková (74 let)

Fotografie a údaje ve Společenské rubrice jsou zveřejněny ze souhlasem prezentovaných občanů, zákonných zástupců a rodinných příslušníků dle zákona 101/2000 Sb. resp. GDPR tak zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Odpady, odpady, odpady

Text: **R. Pala**

Naše obec je vybavena sběrným dvorem a kontejnery na třídění odpad, kde se dá odložit prakticky veškerý odpad z domácností. Přesto si někteří občané pletou tato místa s divokými skládkami. Ke kontejnerům svezou kdejaké harampádie a nenamáhají se je roztrždit na jednotlivé komodity, tj. papír, plasty, sklo barevné a čiré a plechovky. Prostě to vhodí na zem a řídí se heslem: „Po mě potopa - však to někdo uklidí.“ Vzhledem k tomu, že Biopas přestal svázat pytle s plastem od kontejnerů (z důvodu bezpečnosti při nakládce), vás žádáme, abyste pytle ke kontejnerům na třídění odpad nedávali. Pokud jsou kontejnery plné, můžete je odložit na sběrném dvoře a roztrždit do kontejnerů na sběrném dvoře. Jak to po některých lidech u kontejnerů vypadá, se můžete přesvědčit sami. Počítá se s tím, že některá stanoviště budou monitorována skrytou fotopastí. Likvidace odpadů stojí naši obec nemalé peníze. To nejsou peníze zastupitelstva, ale společné peníze nás všech, občanů této obce. Ke snížení těchto nákladů vede cesta jen přes řádné třídění. Na závěr patří poděkování všem občanům, kteří řádně třídí a u kontejnerů udržují pořádek.

Nový herní prvek na Rybníčku

Od polovina srpna je v provozu na dětském hřišti další herní prvek pro starší děti - lanová pyramida o výšce 4 m.

Rok 1968 – jak ho zapsal kronikář Josef Černošek.

(Opsáno z kroniky Obce Žalkovice.)

Foto: archiv OÚ Žalkovice

Jarní vítr – který zavál po lednovém zasedání Ústředního výboru Komunistické strany Československé, přinesl blýskání na lepší časy.

Čteme noviny a jsme překvapeni, s jakou nebývalou otevřeností nás informují. Žasneme, když čteme, jaký vřed narostl v naší socialistické společnosti vinnou vedoucích stranických i státních funkcionářů v uplynulých letech.

Uvědomujeme si, jakou dobu temna jsme prožili.

Mnozí ani tomu nevěřili, že našli se lidé, kteří by chtěli opravdu udělat pořádek v politice i hospodářství, že se opravdu něco mění.

Vybudoje se u nás opravdu demokratický, spravedlivý, a dnešní době přizpůsobivý socialistický řád? Že nebudou si lidé více navzájem škodit. Že bude národu vrácena čest a bude očištěn od kalu způsobeného horlivostí malodušných fanatiků.

Lidé se najednou probudili a uvědomili si, že socialismus není možný bez naplnění všech občanských a lidských svobod. Když se to nestane, nebude socialismus, ale nebezpečí, že se vyhubíme.

Začátkem března byla u nás veřejná schůze za účelem schválení navržených kandidátů do místních, okresních a krajských národních výborů. Na schůzi bylo málo voličů. Voláno po změně zákona volebního, který byl dán v době temna a dělal z voličů příkypující valy.

Jsmo na začátku jubilejního roku. V říjnu oslaví republika své padesátiny. Vzpomeneme na její začátky, na dobré i zlé časy a také bohužel na dobu, která nás nejvíce zkrušuje a pokořuje, na skvrnu z let padesátých. Uvědomujeme si naši lhostejnost, neboť jedině s jejím mlčenlivým souhlasem se to stalo.

Budeme schopni uskutečnit program socialistické a demokratické obnovy? Vezmeme si poučení před hrozbou lhostejných?

Přesto, že většina občanů začala pracovat na obnovení svobodného života, který byl pošlapán, jsou jednotlivci, kteří zůstali lhostejní, zaujatí naprosto sobeckými zájmy.

Na obnově národního života začalo se u nás s radostí pracovat. V sobotu 4. května byl z Kroměříže vypraven zvláštní vlak, který vezl do Prahy téměř tisíc občanů z našeho okresu, abys připomněli, že před sto lety, když byly kladeny základy k Národnímu divadlu, vypravil náš kraj do Prahy dva pamětní kameny, jeden z úbočí památného Hostýna a druhý ze Skopalíkových Záhlinic.

Průvod, který se začal řadit před Hlavním nádražím v Praze, nesl v čele starodávný, z červeného sukna vyrobený prapor, který dal před sto lety zhotovit záhlinický František Skopalík a byl nesen 16. května 1868 v průvodu Prahou, v jehož čele byla jízda z dědin okolo Kroměříže.

Náš průvod Prahou byl uspořádán k stému výročí tohoto památného dne. Téměř tisíc účastníků, přes dvě stě hanáckých krojů, Valaši z Rusavy a Rajnochovic, reprezentují východní kout našeho okresu, krojovaná hanácká hudba, transparenty, květiny – a Praha dodávala v tom krásném dnu našemu průvodu slavnostní a radostnou atmosféru.

Kroměřížsko zdraví Prahu, to byl transparent v čele průvodu. Hanáci zastavili tentokrát od Hlavního nádraží přes ulici Hyberskou, Příkopy a Národní třídu zcela

provoz; tisíce lidí na chodnících, ze všech oken volání, mávání praporky, muzika hraje starodávné pochody a mnozí z těch lidí, kteří tu stojí jako diváci, si utírají usazené oči, protože spojují ten jubilejní průvod s obrodním jarem našeho politického života.

Před Národním divadlem se odděluje delegace zástupců okresu, strany a města i skupina pěveckého kroužku Hanaček, učitelé kroměřížských mateřských škol, a všichni odjíždějí na Hrad k návštěvě presidenta republiky. Pan president, když uviděl pod okny své pracovní početný zástup Hanáků, vyšel mezi ně na nádvoří, pozdravil se s nimi a vyprávěl zcela prostě o krásných i smutných letech, která prožil v Kroměříži.

Odpoledne byla naše delegace přijata v Národním divadle representanty národní scény. Herec Jaroslav Vojta posílá pozdrav do Kroměříže. Rázem druhé hodiny stojí na jevišti Národního divadla skupina Hanáků a Valachů, je zde i ten červený prapor s moravskou orlicí. Mluví předseda Městského národního výboru Vladimír Zdráhal, čte pozdravnou adresu, v níž je vylíčena účast Kroměříže na budování Národního divadla v roce 1868, je zde vzpomínáno kroměřížských buditelů Lozence, Kozánka, Urbánka, je i řeč o praporu Pěveckého spolku Moravan, jenž byl v roce 1868 nesen v průvodu Prahou. Zástupce Národního divadla odevzdává delegaci dar, křišťálovou vázu a kytici červených karafiátů, a za několik minut, když se ztišilo hlediště divadla, rozléhají se jásavé tóny předehry k Smetanově Prodané nevěstě. Národní divadlo nám tak drahé, promluvílo k nám, a rázem bylo odplaveno všechno cizí, co nám bylo vnucováno. Uvědomili jsme si, že dokud si budeme udržovat to krásné, co národ vytvořil, a budeme tvořit krásné pro další pokolení, přečkáme další staletí. Za posledními takty Prodané nevěsty zapadl účastníkům kroměřížského divadelního vlaku i krásný 4. květen 1968. Zůstane však trvale žít v myslích všech, kteří při tom byli.

(Podstatná část opsána z Kroměřížské Jiskry: Jindřich Spáčil: Kroměřížané v průvodu májovou Prahou.)

Od nás to byli: Josef Hanák st. č. 49, Josef Pavlíček předseda MNV, Ladislav Martinec tajemník MNV, Marie Pátíková st., Josef Netopil č. 2 s manželkou, Františka Hanáková č. 20, Zdeňka Kopřivová ml., Josef Černošek. V hanáckém kroji byla Marie Pátíková ml. Č. 108 a učitelka Bazálková.

Prezident Ludvík Svoboda mezi delegací z Kroměříže

Myšlenka, která v roce 1948 pro zaujatost představitelů Místního národního výboru zanikla, totiž zřízení pamětní desky zasloužilým rodákům z doby národního probuzení Moravy, v letošním významném jaru ožila a za její pořízení se začala zasazovat rada Národního výboru ve spolupráci s občany. Pan Karel Frydrych požádal spisovatele Jindřicha Spáčila, se kterým se osobně zná, aby pro tuto desku udělal text. Tento požádal výtvarníka Vladimíra Becka, aby udělal návrh na její úpravu. Zhotovení desky zadáno Komunálu v Kroměříži. (Dříve kamenický závod V. Becka.) Cena desky asi 5000 Kčs.

Místo pro pamětní desku bylo vybráno na škole, ve středu průčelí mezi okny. K jejímu odhalení, které mělo být k padesátému výročí republiky, byla připravována národní slavnost. Zpěvy, tance, česká snad i moravská beseda, aby v předvečer slavnosti byla sehrána starodávná Paličova dcera, která zde byla hrána v roce 1848 a 1948.

Bylo až dojemné, jak lidé ožili a nabyli chuti k veřejnému životu v tradicích národních. Začali jsme až velice běžet o svém, a bohužel to jsme nesměli. O naší životní cestě zase rozhoduje několik mužů.

Protestujeme.

Poselství předsednictvu Ústředního výboru Komunistické strany československé, jehož text přinesly v pátek 26. července Literární listy, vyvolalo veliký ohlas a během několika hodin rozlétna se podpisová akce po celé republice, aby podpořila toto poselství. U nás to bylo 260 podpisů.

21. srpna. Tohoto rána jako blesk zasáhla zpráva, že nás obsazují vojska sovětská, maďarská, polská, bulharská a německá.

V pondělí 26. srpna od 9. hodin rozezvučely se zvony na kostelích a sirény na pracovištích a po čtvrt hodiny zněly na protest proti okupaci naší republiky. Při hlasu umíráčku z naší věže, draly se slzy do očí.

Nemohli jsme uvěřit, že naši přátelé, které jsme v roce 1945 vítali s takovou láskou, 21. srpna 1968 vtrhli k nám jako nepřátelé. Na každém kroku jsme viděli odpor, který svým činem způsobili. Mládež, o které jsme si mysleli, že je ke všemu lhostejná, projevila své smýšlení psaním vlasteneckých hesel, citátů: Masaryka, Komenského a jiných našich velikých předků. Nápis: „Ať žije prezident Svoboda a Dubček!“ Zdi a plakáty byly popsány nápisy: „Okupanti jděte domů!“ Orientační tabule přeměněny a popsány nápisy: Do SSSR. Za okny se objevily obrazy presidenta Svobody a Dubčka, na domech vlajky na půl žerdi, a prapory byly i na lípách před sokolovnou a podél silnice.

Na projíždějící kolony jsme se dívali s nenávistí jako kdysi na hitlerovské okupanty. Provolání předsednictva okresního výboru komunistické strany v Kroměříži vydané dne 21. srpna, žádá občany našeho okresu, aby při styku s jednotkami vojsk spřátelených států zachovali klid, rozvahu a nedali se vyprovokovat k nepřátelským a neuvážlivým krokům a provokacím. Těžko se mi hledají slova, kterými bych vyjádřil to, co jsme v těchto chvílích prožívali. V polednové politice se opakovala nejčastěji dvě slova: demokracie, socialismus s lidskou tváří. Tato dvě slova byla u nás v minulých letech nejčastěji umlčována. Když nás nyní obsadili Sověti, prohlašují, že nás přišli osvobodit od kontrarevoluce. Tož sympatie lidu k humanitě, demokracii, svobodě a pravdě je pro ně kontrarevolucí? Proč? Protože jsme jednou provždy odsoudili jejich

lžipropagandu, jejich zákeřnost. V budoucnu to posoudí historie. Až bude historik psát dějiny, zhodnotí pravdu, za kterou stojí Češi a Slováci.

Píseň, která se v těchto dnech zpívá a kde jsou slova: „My máme pravdu, vy máte lži!“ povzbuzuje a říká, že pomocí biče a bodáků lze vládnout jen po určitou dobu.

Náš národ vždy v minulosti vítězil silou ducha, a pokud zůstal jednotný. V této jednotě s prezidentem Svobodou, Dubčkem, Černíkem, Smrkovským, a ostatními chceme zůstat věrni myšlence, že obrodný proces v naší vlasti bude uskutečněn. Lidštější a jasnější budoucnost nás čeká, budeme-li o ní usilovat. Ješitní a malicherní lidé, kteří zneužili své příslušnosti ke komunistické straně, zalehli ke korytům, a jako lidé úplně bezcharakterní připravili straně a státu takové zlo, bohužel ještě žijí mezi námi. Říkáme jim „novotňáci“. Jsou v Praze a jsou i jinde. Po lednu se zalekli a zalezli. Ale když viděli, že Dubčekův socialismus chce mít opravdu lidskou tvář, začali zase své kejkle. Po okupaci pod záštitou „osvoboditelů“, drali se na stará místa. V plátku, který se jmenuje Zprávy a vychází pod patronací redakční rady při sovětských vojskách, našli svého zastávce. Tím se projevila jejich mravní otrlost a lhostejnost k národu. Vidíme v nich veliké nebezpečí a dostanou-li se pomocí svých přátel zase k moci, co potom?

Nechápeme, kde vzali kontrarevoluci? Nejen u nás v Žalkovicích, ale v celé republice nenajde se jeden družstevní zemědělec, který by se chtěl vrátit k samostatnému hospodaření. Vždyť světový vývoj se nedá zastavit. Dá se však usměrnit. A o to usilují všichni dobří lidé na světě. Proto polednová politika tohoto roku přinesla naději, že očištěný socialismus dá nám občanskou a tvůrčí svobodu. Bohužel po svém rozletu za šťastnějším životem, byli jsme srazeni a to našimi přáteli ze socialistického tábora. Místo, aby naše snahy přivítali sympatiemi, obvinili nás ze zrady.

Poznání, že nemožné je možné v tomto světě.

Veřejný život v naší obci, který se začal tak slibně utvářet, srpen udusil. Zahnal lidi zase do vnitřní opozice. Odhalení pamětní desky, připravované na jubilejní den 28. říjen, se neuskutečnilo. Jednak proto, že deska ještě nebyla hotova, ale hlavně že poklesl zájem.

Oslava padesátin republiky se u nás také nekonala. Aby toto výročí bylo připomenuto i budoucím generacím trvalým pomníkem, po celé republice byly zasazeny stromy republiky. K lípám svobody zasazeným na významných místech v obcích v letech 1918 až 1945, přibudou stromy, které budou připomínat rok 1968. U nás žádný strom zasazen nebyl, ačkoliv snaha jednotlivců pro to byla.

Marie Pátíková ml., Marie Pátíková st., muž z Hulína, Terezie Malošíková, Marie Malošíková

Dodatkový záznam

Kopie pro rok 1968, který napsal komunist Jan Černý (byl kromě toho v letech 1966-1969 a znovu v období rok 1966, 1967, 1968), je z klasické socialistické a ideologické formulování národního cíle. Obsah zprávy pro r. 1968, jeho formulace a záměr byly kompromisem a přímým základem celého podzumného zvrhnutí a nepravdivé informací o vývoji národního produktivity. Obsah se liší hlavně bezdůvodně pozitivní výrok o novém pokroku r. 1968 a tvrdí, že to byly z praktického a pracovního nároku pracovníků opozitů a paragonů, kteří postavili základy moderního socialismu, což z praktického a politického zadrželo další vývoj socialistu a nás.

Neodpovědi byly a zůstaly odpovídky zmiňované v období 21.8.1968 avšak, že to o nutnosti internacionalismu, pyšně cílem bylo zadržet kontrolovat a zadržet politickými novými vývoj zadrželo národní českou ekonomiku pracovníků. Během 1968. Tento detailový záznam zadrželo také MUD z důvodů ze svého zasedání dne 13. října 1979.

21. srpen 1968 z pohledu pamětníka

Text: **Radomír Pala**

21. srpna 2018 uběhlo od „internacionální pomoci“ Varšavské smlouvy včele se Sovětským svazem 50 let. Těto tragické události předcházelo takzvané pražské jaro, které se neslo ve znamení změny dosavadního směru socialismu. Většina národa se připojila k této nové naději, na život bez přetvářky, lži a zatajování chyb komunistického režimu. Došlo k uvolnění a na světlo světa se dostávali skutečnosti, které byly do té zamlčovány a překrucovány. Mnoho obětí komunistických represí bylo rehabilitováno a některé činy byly odsuzovány. Pražské jaro, ale nelibě nesly některé stalinistické proudy ve vedení státu a na základě zvazícího dopisu k nám vtrhla vojska Varšavské smlouvy, aby uvolňující politické a společenské dění v naší vlasti zardousili.

Moje první setkání s okupační armádou proběhlo 21. srpna 1968 v brzkých ranních hodinách. V ten den jsme měli naplánovanou cestu pro palivové dřevo do továrny Ton v Bystřici pod Hostýnem. Nákladní automobil Czepl z JZD Žalkovice byl na tento den objedнан i s řidičem Františkem Dostálem. Ráno po páté hodině Franta Dostál klepe na okno a sděluje nám, že nás zabrali Rusi. Nechce se nám to věřit. Pouštíme rádio, ve kterém se nám tato tragická událost potvrzuje. I přes tuto smutnou zprávu otec rozhoduje, že jedem. Vzpomínám si na jeho slova: „Než se dostanou až k nám, budeme i doma.“. A tak vyjíždíme. Na výjezdu z Holešova na Bystřici stojí na cestě kolona vojenských nákladních automobilů a obrněnců. Otec z dálky poznamenal, že naše armáda má pohotovost a je venku. Po příjezdu blíže zjišťujeme, že se nejedná o naše vojsko, ale sovětskou okupační armádu. Nevšímáme si jich a oni nás nechávají projet. Po příjezdu do Tonu se dozvídáme, že byla vyhlášena stávka na protest proti okupaci. Nám nezbývá než odřezky dřeva z výroby naložit a vrátit se domů. Na zpáteční cestě zastavujeme v Holešově. Náměstí je plné lidí a atmosféra je velmi napjatá. Občané debatují s nervózními vojáky. Vojenská auta a sajdkáry motocyklů na náměstí jsou plná beden s náboji a vojáci ve svých samopalech mají zasunuté zásobníky s ostrými náboji. Na Městském národním výboru probíhá vyjednávání s velením okupační armády. Na budovu MěNV jsou namířeny hlavně kulomety a pod tímto argumentem se okupantům určitě jedná snadněji.

Další dny se nesou v znamení odporu proti okupantům v celé Československé republice. Jsou i oběti těchto dní, hlavně

ve větších městech. Počet obětí invaze Varšavské smlouvy v čele s SSSR činil do konce roku 137 obětí občanů české a slovenské národnosti

V naší obci se k odporu staví hlavně mládež a jako zbraně slouží kýbl, štetka a vápno. Cesty a chodníky (těch v tu dobu bylo vydlážděno velmi málo, vzpomínám si jen na uličku ke kostelu) jsou pomalovány různými hesly. Na státní cestě otáčíme dopravní značení. V parku, na hasičské zbrojnici a lípách před sokolovnou věšíme vlajky za zpěvu hymny. Po krátké době na vrcholné politické scéně dochází k pomalému obratu a do popředí se znovu dostávají stalinistické síly. Nejinak tomu bylo i v naší obci. Národ pomalu upadá do letargie. V lednu 1969 Jan Palach a po něm Jan Zajíc se svým sebeobětováním snaží národ vytrhnout z letargie. Velký zadostiučiněním pro národ je naše březnové vítězství na mistrovství světa v hokeji ve Švédsku nad okupanty. Porážíme SSSR 4:3 a 2:0. A v naší obci po vzoru z měst vyjíždíme v obci s traktory na „spanilou jízdu“ a s československými vlajkami slavíme vítězství „Davida nad Goliášem.“ A zase přišly na řadu štetky. V vratech stodoly pana Josefa Hanáka byly výsledky tohoto utkání dlouho zřetelné.

Na první výročí okupace znovu přichází na řadu vápno. Po obci hlídkují milovníci „starých pořádků,“ aby zabránili „živilům“ v projevech odporu. Ale kýbl, vápno a štetka na krátkou dobu opět vítězí. Ráno je obec zase popsaná. Na druhý den jde Sbor národní bezpečnosti (státní policie) po stopě „malířů“ a několik je jich odvezeno na služebnu k výslechům, kde za použití obušků je našim mladým občanům vysvětleno, kdo tady má a bude mít moc. Nejtěžším proviněním byl nápis na cestě ve znění: „Husák s vládou v čele, lezou Rusům do pr...“ V tu dobu nezletilí (FO, VK) dostanou po výslechu na cestu domů pro výstrahu ránu obuškem. Tři naši spoluobčané, kteří v době „spáchání“ tohoto činu byli zletilí (PK, FV a JS) stanou před soudem a odcházejí s podmínkami a s roční finanční srážkou z platu. Nejvíce vyfasoval Josef Stoklasa a to podmínku na dva roky a roční srážku z platu ve výši 30%.

Při demonstracích v Brně dochází ke střelbě a kulkou milicionáře nebo příslušníka SNB umírá Danuše Muzikářová a Stanislav Velehrach. Dalších pět účastníků demonstrací je postřeleno a těžce zraněno. Po roce od okupace, nestřílejí do našich lidí cizí vojáci, ale příslušníci vlastního národa.....

Ale to je již další kapitola, která trvá dalších 20 let, až do roku 1989.

Kolektiv mladých hasičů

Text a foto: **R. Krejčí**

Od dubna roku 2008 je pravidelně součástí místního Sboru dobrovolných hasičů v Žalkovicích Kolektiv mladých hasičů, neznamená to, že ve sboru dříve nefungoval výcvik mladých hasičů, nebylo to od těch nejmladších, kteří k nám vstupují okolo svých šesti let, ale většinou se jednalo o starší mládež. Nynější kolektiv mladých hasičů takto pravidelně funguje bez přestávky už tedy 10 let. Za toto období se v něm vystříдалo asi 30 mládežníků a z těch, co už tak nějak odrostli, aktivně působí jen hrstka, tuším, že jen 6. Vyzvednout a zmínit se musím hlavně o členu tohoto Kolektivu mladých hasičů, který je zde od jeho založení doposud, tedy celých 10 let, a to je Dominik Pobial, který je teď v kategorii dorostu, takže je stále ještě členem tohoto kolektivu. Dále máme jednu bývalou členku Kolektivu mladých hasičů, která se hasičstvím zabývá defacto už skoro profesionálně, a to je Marta Navrátilová, která má vystudovány Střední odbornou školu v Hranicích se zaměřením na Požární ochranu a pokračuje ve vyšším studiu dále.

Za období těchto 10 let máme i nějaké úspěchy. Jsou 4 individuální medaile – 1 zlatá, 2 stříbrné a 1 bronzová a spoustu dalších dobrých umístění, a to nejen v jednotlivcích, ale i v družstvech (tím myslím požární útoky a štafetové závody). Tradičně se zúčastňujeme závodů v Kyselovicích a Břestě. Bohužel se na ostatní závody nedaří sestavit družstvo. Termíny těchto závodů jsou shodné s dalšími soutěžemi, jako fotbalovými, sokolskými apod. a mladí hasiči jsou členy i těchto kolektivů, za které reprezentují obec.

V současnosti má Kolektiv mladých hasičů 8 členů, z toho 5 mladší, kde jsou i dvě dívky, 2 starší a 1 dorostenec. Tedy jak je vidět poskládat z tohoto družstvo na útok je takřka nemožné, protože na družstvo mladších potřebujete 5 členů, na starší 7.

Scházíme se pravidelně jednou týdně, a to nyní v pátek. Samozřejmě tréninkový den se upravuje i podle toho jak mají mládežníci školu a další kroužky a aktivity.

Výcvik na volném prostranství byl i letos docela složitý, i když je to už nějaká doba, co se dobudovala nová kanalizace v obce, prostor který jsme využívaly na trénování za umělým hřištěm je hodně hrbolatý a děravý. Zkoušet tam hasičské disciplíny, jak útok, štafety, jednotlivce, nevím, ale kotníky by to nemusely vydržet a jiné karamboly by provázely celou dobu tréninku. Párkrát jsme využili alespoň malé plochy na hřišti za střídačkami a před závody jsme trénovali prostě na ploše fotbalového hřiště. V zimě jsme v sokolovně, kde opět je nácvik hlavně částí štafet a zaměření na fyzickou kondici. Někdy jsme v klubovně hasičské zbrojnice a tady se naši mladí hasiči hlouběji seznamují s hasičskou technikou a prací hasičů. Nacvičují zde i uzlování. Od letoška se také začínáme více zaměřovat na historii našeho sboru a obce, protože zjišťuji, že tady znalosti pokulhávají.

Dále mládežníky zapojujeme do pomocných prací, což je například chystání sálu sokolovny na ples a podobně, aby tohle měli také v sobě zakotveno a v budoucnu se zapojovali do přípravných a uklidových prací na akcích pořádaných sborem.

Někdy byli také přítomni například čištění

obecních studní u kurtu a na hřišti, aby také věděli a viděli, že hasiči nestříkají pouze vodu na oheň, ale zajišťují více činností.

Sem tam s námi trénují i nečlenové tohoto kolektivu, které se snažíme začlenit, ale moc se nám v této aktivitě nedaří a stále je to o tom, že hasičské mládeže moc nemáme.

Letos se nám nepodařilo absolvovat žádné závody, což je škoda, protože loni byl výsledek velice dobrý, ale jak už bylo dříve napsáno „bohužel pro nás“ mladí hasiči jsou členové i jiných kolektivů, které působí v obci a je potřeba aby reprezentovali obec i v jiné sféře než hasičské (fotbal, všesokolský slet apod.). Tak alespoň vzpomenu loňský závod jednotlivců v Břestě, kde naši mladí hasiči ukázali, že opravdu umí. V nabitě konkurenci se neztratili a přivezli jsme cenná umístění. Ve starších chlapcích Zbyněk Pobial 6. místo, v mladších Jakub Tereško 4. místo, kdy jej od bedny dělilo 6 desetin sekundy, Vojtěch Tereško 8. místo (nováček – poprvé na závodech), Josef Ján Horký 10. místo, kdy oproti loňskému roku veliké zlepšení (loni 23. místo) a nakonec v mladších dívkách Kristýnka Pobialová 3. místo, takže alespoň jednu „bednu“ jsme přivezli.

Kolektiv mladých hasičů se také loni zapojil do letních oslav 120. výročí založení našeho sboru a s hasičskou mládeží z Břestu předvedli přítomným požární útok a něco na způsob závodu jednotlivců na 60 m. Sice to byla jenom ukázka, ale mládežníky by to bez stopek nebavilo, takže oficiálně by to dopadlo tak, že břestský kolektiv mladých hasičů by vyhrál požární útok, 60 m jednotlivců náš Kuba Tereško z náskokem na druhého přes 4 s.

Co na závěr? Je to jako každý rok, chtělo by to mladých hasičů víc, ale moc se nedaří, zájmy mládeže jsou v dnešní době bohužel jiné. Doufám, že se najdou mládežníci, kteří nás v budoucnu podpoří v naší činnosti, aby byl v budoucnu vůbec někdo, kdo by v hasičské tradici naší obce pokračoval.

Nynější členové: Dominik, Zbyněk a Kristýna Pobialovi; Jakub a Vojtěch Tereškovi; Josef Ján Horký; Sofie Pokorná; Jakub Bureš; vedoucím Radomír Krejčí.

Zleva: Josef J. Horký, Jakub Tereško, Kristýnka Pobialová, Zbyněk Pobial, Vojtěch Tereško

Domáci veterinární rádce, díl I., vakcinace zvířat

Text: **MVDr. Michal Novák**

Domáci veterinární rádce by měl podrobně, ale srozumitelně informovat všechny chovatele o možnostech domácí léčby a prevence onemocnění zvířat.

V prvním dílu si povíme o vakcinaci. Jde o preventivní, tedy onemocnění předcházející opatření. Chrání vaše zvířata před infekčními, především virovými chorobami. Vakcína tudíž není lék a musí se aplikovat ještě před onemocněním zvířete. Očkování má svá pravidla.

Očkování psů.

U psů a masožravců se první očkování provádí nejdříve 6. týden po narození mláděte. Do této doby má mládě imunitu získanou od matky z mateřského mléka. Pokud by se provedla vakcinace do šestého týdne stáří mláděte, nedokázal by imunitní systém v těle vytvořit požadované protilátky. Navíc může být potlačena jeho vlastní obranyschopnost i proti banálním nemocem. Rozhodnutí o očkování vašeho mazlíčka určitým druhem vakcíny, nabízeným veterinářem, je na každém chovateli. S jednou výjimkou. A tou je vakcinace proti vzteklině.

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči říká, že v zájmu ochrany území ČR proti nebezpečné nákaze vzteklině je chovatel dle § 4 odst. 1 písm. f) veterinárního zákona povinen zajistit, aby byli psi ve stáří od 3 do 6 měsíců platně očkováni proti vzteklině a poté během doby účinnosti předchozí použité očkovací látky přeočkováni. Doklad o očkování (očkovací průkaz psa) je povinen uchovávat po dobu platnosti očkování a na požádání jej předložit úřednímu veterinárnímu lékaři.

Tolik citace litery zákona. Znamená to, že pokud by zvíře, nevakcinované proti vzteklině, někoho pokousalo a tento postižený by se nechal ošetřit u lékaře, je povinností každého lékaře požádat veterináře o klinické vyšetření psa, zda není nemocen vzteklinou a to ve dvou termínech jdoucích po sobě. Veterinář musí sepsat o vyšetřeních protokol, ten v jedné kopii vrátit ošetřujícímu lékaři a druhý díl kopie archivovat následujících šest let. Obě vyšetření jsou samozřejmě zpoplatněna a relativně drahá. Navíc hrozí sankce pro chovatele psa ve správním řízení, pokud postižený nahlásí incident obecnímu úřadu, nebo policii.

Vakcinace proti vzteklině ostatních, doma chovaných masožravců, jako je kočka, fretka, mýval, jezevec a jiných je povinná pouze v případě, že s nimi pojedete do zahraničí a to i do států EU, nebo je budete chtít vystavovat na veřejných výstavách. Pozor při cestách do tzv. třetích, nebo vyjmenovaných zemí. Tam vakcinace, byť potvrzená, neplatí a při vstupu je vyžadován atest na protilátky na vzteklinu s krátkodobou platností.

Každá vakcinace musí být zaznamenána do „Očkovacího průkazu“. Záznam je tvořen datem, kdy byla vakcinace provedena, nálepkou, z lahvičky od vakcíny, podpisem veterináře a jeho osobním razítkem. Doba účinnosti vakcíny je jeden rok a měla by být obnovena vždy alespoň týden před ukončením působnosti.

Nelekejte se tajuplné formulace vystavovatelů, pořadatelů výstav a veterinářů. Ta zní: „Ne starší jednoho roku, ne mladší jednoho měsíce“. Znamená, že na výstavu, nebo převoz do zahraničí nesmí být vakcinace zvířete starší jak jeden rok (365 dnů včetně). Pak je prošlá a neplatná. Zároveň je zatím neplatná i vakcinace uskutečněná před méně než jedním měsícem před kontrolou, neboť se ve zvířeti ještě nestačily vytvořit solidní protilátky a zvíře tudíž není dosud v imunitě. Jde většinou o první vakcinace mladých zvířat. Druhá část formulace

samozřejmě neplatí u zvířat vakcinovaných pravidelně, kdy se jednotlivá očkování překrývají a tudíž nehrozí absence imunity. Psy vakcinujeme po celou dobu jejich života.

Očkování králíků.

Králíky mnozí chovatelé neočkují. „Králíci mně nechcípají“, říkají a mohou mít dokonce pravdu. Počet chovatelů se stále snižuje, početní stavy chovaných zvířat jsou nižší a prodlužuje se i vzdálenost mezi chovateli. Tato skutečnost nahrává příznivější zdravotní situaci v chovech králíků. Už nehrozí šíření virových nemocí z králíkárn do králíkárn přes plot mezi sousedy. Očkování se týká třech chorob, pro většinu králíků smrtelných.

Jsou to nemoci virového původu, tedy neléčitelné. Myxomatóza, klasický mor a nový mor označovaný RHDV 2.

Myxomatóza je onemocnění spíše sezónní, vázané na výskyt komárů a krev sajícího hmyzu. Klasický mor je onemocněním celoročním, tedy i zimním, protože se šíří prachem. Mráz je paradoxně konzervuje a uchovává. Mor RHDV 2 je nové, od roku 2011 diagnostikované onemocnění, velmi podobné klasickému moru. Dokonce v začátcích jeho výskytu se chovatelé mohli bránit této nákaze klasickou vakcínou. Ale nebyl by to virus, kdyby si postupně nevytvořil vlastní ochranné mechanismy proti této vakcíně a tak se stal králíkem nebezpečnější.

Myxomatózu vakcinujeme vpichem dvoj-jehly králíkům do ucha a to třeba už v době, kdy začínají opouštět hnízdo. Nebo v kombinaci s morem injekčně od šesti týdnů stáří mláďat. Klasický mor, nazývaný též krvavý akutní zánět plic, aplikujeme pouze injekčně a to od stáří šesti týdnů. Na mor RHDV 2 naši výrobci zatím nevyrobili vakcínu, ale máte-li známé ve Francii, nebo Španělsku, jeho nákup nemůže být problémem.

Jak rozeznáte oba druhy moru od sebe? Ten klasický probíhá vždy u starších a dospělých králíků. Akutně. Tedy velmi rychle. Doslova tak, že „králík je ráno veselý, a večer mrtvý“. Mnohdy s krvavým výtokem z nosních otvorů. Úmrtnost je 80 – 100 %.

RHDV 2 napadá už mladé králíky, opouštějící hnízdo. Působí pomalu, někdy až týden a uhynie vám „jen“ 5 – 70 % nemocných zvířat. Uhynulý králík může mít také krvavý výtok z nosních otvorů. Pokud máte králíky v dobré kondici, zdravé, vakcinované proti klasickému moru, bez střevních kokcií, je pravděpodobnost onemocnění novým virem moru výrazně nižší. Důležité je, abyste mrtvá zvířata neškodně odstranili. Zakopáním, spálením (pokud tomu nebrání legislativa, nebo předpisy obce), nebo odvozem do kafilerie (pokud tomu nebrání vaše peněženka).

Dotazy a náměty pro příští pokračování předejte redakci Zpravodaje. Téma druhého pokračování: Problematika průjmů z nevhodné potravy u domácích zvířat a jak je jednoduše léčit.

- 1 Distemper
- 2 Hepatitis
- 3 Leptospirosis
- 4 Parainfluenza
- 5 Parvovirus
- 6 Rabies
- 7 Bordetella

XVI. všesokolský slet 2018

Text a foto: **L. Svobodová**

Myšlenka, že pojedeme na XVI.všesokolský slet do Prahy, se zrodila už před necelými dvěma roky. Prvním úkolem bylo vybrat skladbu, která by žáky zaujala, oslovit je i jejich rodiče. Po vzhlednutí 5 skladem, které byly určené pro děti, jsme měly hned s Vlastou Pátíkovou jasno. Vybraly jsme skladbu pro starší žáky „CIRKUS“ autorky Daniely Kurečkové (na hudbu Zdeňka Bartáka, Karla Svobody, Werna Caseyho a Jima Jacobse).

Dalším úkolem bylo, se skladbu naučit. Společně s Vlastou a dvěma žáky Adélou a Jirkou jsme odjeli do Prahy na nácvik župních cvičitelů, který se konal v Tyršově domě. Dva dny jsme se skladbu pilně učili a od listopadu minulého roku jsme začali s nácvikem v místní sokolovně.

Vůbec to nebyl lehký úkol. Každý týden ve čtvrtek se 18 dětí ze Žalkovic, Břestu, Vlkoše a Kroměříže sešlo k nácviku. Zimní období bylo složité, nemoci dětí nám komplikovaly zkoušky. Na jaře jsme ale vše dohnali. K tomu přispěli i secvičné s holešovskými žáky Cirkusu, kteří tvořili druhou část celku.

Čas rychle uběhl a bylo tady první naše veřejné vystoupení. V pátek 11.5. jsme vystoupili na holešovském náměstí na Dnech města Holešova. Úspěch byl velký. 16.6. jsme se zúčastnili krajského sletu v Uherském Brodě a o týden později 24.6. župního sletu Sokolské župy Hanácké v Bystřici pod Hostýnem.

A už tu byl dlouho očekávaný poslední den měsíce června. V sobotu 30.6. jsme z hulinického vlakového nádraží společně se všemi cvičenci župy Hanácké odjeli vlakem do Prahy. Ubytovali jsme se v apartmánech Eden, které byly nedaleko Arény Eden, kde jsme měli vystupovat. Čekal nás podle rozpisu zkoušek velmi náročný týden.

V neděli jsme tradičním průvodem centrem Prahy z Václavského náměstí společně s ostatními sokoli z Česka, ale i různých koutů celého světa, zahájili XVI. všesokolský slet. Od pondělí začaly zkoušky skladby. Po celé tři dny jsme od rána do večera nacvičovali. I když nebylo moc času, přesto jsme zvládli s dětmi navštívit Mercuria Laser Game, Jump arénu ve Zličíně a Aquapalace v Čestlicích.

Vyvrcholením naší usilovné práce bylo večerní vystoupení ve čtvrtek 5.7. a odpolední v pátek 6.7. Naši chlapci se také zúčastnili slavnostního zahájení ve čtvrtek a v pátek slavnostního ukončení, kdy doprovodili postavu z české historie J.A.Komenského. „Sestry a bratři, nazdar!“, rozloučila se pak se cvičenci i diváky starostka České obce sokolské Hana Moučková. „Zdar!“ odpověděl jí téměř plný stadion, mezi kterými byli i rodiče, prarodiče a známí našich dětí.

Nazávěr bychom chtěli poděkovat cvičencům, organizátorům a hlavně sponzorům, bez kterých bychom tento sedmidenní „výlet“ nemohli uskutečnit. Už víme, že v roce 2024 se opět zúčastníme XVII.všesokolského sletu. Nemusí to být jen děti, všichni, co máte zájem již v roce 2023 začít nacvičovat, přihlaste se u cvičitelek Vlasty a Lenky.

Žáci, kteří nás reprezentovali v Praze:

Veronika Janská, Adéla Němčíková, Kateřina Olšanská, Zuzana Zelinková, Sofie Pokorná, Aneta Pokorná, Jiří Svoboda, Matěj Němčík, Vojtěch Němčík, Josef Horký, Jaroslav Koreš (Žalkovice), Simona Lipnerová, Ilona Lipnerová, Kristýna Černochová, Klára Zavadilová (Břest), Tereza Březinová (Kroměříž), Gabriel Zapletal a Emma Fryčová (Vlkoš).

Redakce časopisu - Časopis Obce Žalkovice. Vydání 01/2018, ročník XII. **Uzávěrka podkladů:** 30.6.2018. **Uzávěrka příštího čísla:** 30.11.2018. **Vydává:** Obec Žalkovice pro svou interní potřebu v nákladu 220 kusů. **Tisk:** Jutty Group s.r.o. **Složení redakce:** Radomír Krejčí, Radomír Pala, Tomáš Hýbner, Jana Neradilová. **Adresa redakce:** Obecní úřad Žalkovice. **Kontakt (telefon):** 774 281 582, 602 782 342. **E-mail** (na zaslání příspěvků): zpravodaj.zalkovice@seznam.cz

O výběru příspěvků a době jejich zveřejnění rozhoduje výlučně redakce. Příspěvky mohou být redigovány, podstata jejich obsahu zůstává nezměněna. Názory autorů článků se nemusí shodovat s názory redakce. Šíření veškerého obsahu Žalkovického zpravodaje bez souhlasu redakce je zakázáno.

Za případné tiskové chyby se omlouváme